

בעזרת השם יתברך

וועד העירוב

187 - 4 עמודים

תשובת הגאון מהרש"ם מברעזאן זצ"ל.

תשובת הגאון מהרש"ם
מברעזאן זצ"ל "גם העלה
הבית אפרים שם דדוקא
עוברים ברגל בעינן ולא
העוברים במרכבות ובעגלות,
דבעינן דומיא דדגלי מדבר..."
ומביא שהב"א והשאילת
יעב"ץ סברי שדעת בעלי
התוספות הוא דלא כסברת
הרשב"א, לענין פלטיא.

שו"ת מהרש"ם

מי"ש לעיל דהוי הו"ל דלא שכיח גס בלח"ה הרי להמלך אין שום נ"מ אם נחשב לדלת או לא ואינו מורה בכך ועדיין מי"ש בכ"ז אבל מי"ש עוד דלשעה קממה לא יקפידו אם יעלו וא"כ בכל רגע י"ל דרחוי לנטול ואינו מסור לרבים והגם שיש לפקפק בזה מי"מ כיון שכבר נהגו רבים בזה והוא שפ"ד אילי י"ש לסמוך על סברה זו ומי"ש אבל על עעם הקדום יש לסמוך יותר.

ומי"ש ר"מ עוד בשם הגאון מהרש"ק ז"ל דבזה"ז לזכור רה"ר אלא כרמלית י"ל דא"י שיהי רחוי לנטול הגם שבמדרבי ר"פ הדר מצוהר דגבי כרמלית י"ל דלכ"ע א"ל דלחוח דהא סגי בלח"ה אכל עכ"פ רחוי לנטול בעינן דללא עבדי לוח"ה דא"כ לא מיקרי דלה ותדע דהא צ"מ שפ"ד ס"ג גבי מצוי עקום חקר הט"ז אם גס בכרמלית דינא הכי ולא הטי"ר בזה בצע"י הקדום וצ"כ ההחס גס בכרמלית דינא הכי.

ומי"ש ר"מ ז"ל דמוחר להסיר הקרה בשבת ע"י קרדום והצוה מדברי מג"א וא"ר ופרמ"ג בא"ה ס"י ש"כ סקט"ו אם מותר לשבור הקרה מצא"ר והרי יעוין בארבע"ז סוסי"ג שפ"ג ס"ג צפופו שפסק נ"כ דמוחר לשבור הקרה מצא"ר ונהר אפילו ע"י גרזן והצוה כמה ראיות דהקרה שנימס מאליו עדיף מסתימת חנוך צטיע שבסיף ס"י רמ"ע ולא מצטל מחילה כלל ע"ש וה"י לענין ציטול דלחוח י"ל כן.

קלג

סימן שפ"ג סעיף י"ד: עוד יש הכשר וכו' בקורה וכו' וצריך שיניחנה על כותלי המבוי וכו', בדע"ת: עי' שיע"ת בשם נו"ב וכו' בדין קורה סובבת וכו'.

(שו"ת מהרש"ם חלק א' סימן קס"ב). להרב וכו' מ"ה צבי קאפיל דיקנאן ג"י מ"צ דק' באטישאן ולהגבירים ראשי הקהל דעם בראמעניא.

מחצטס הגיעני ועל דבר שאלתם בדין העירובין במחז"ל על ידי דלחוח המיטל ימרכבת הברזל שבגורים צלילה וכן כמי"ש ציוס לעכב הסותרים עם הסחירות ומשאות:

הנה מי"ש הרב בדין אם יש צוה"ז דין רה"ר כבר האריך הרחוב הדיבור בזה בשו"ת בית אפרים ח"י"ה ס"י כ"ו והוכיח דהעיקר כדעת המקילים וספר ומנה המון פוסקים ושכן המנהג וגם אני הארכתי בזה בתשו"ב להרב הגאון הירוב והבאתי מספר האשכול ה"ל צ"ת ס"י ל"א בשם תשובה לגאון ונח"א שם

וגם מהתניא רבנא ס"י י"ט וגם ביאתי לישב כמה סחירות מהש"ס והעליתי דעיקר כדעת הב"ח שם דבעינן שיהיו הדרכים רחבים ע"ז אמה ומפולג משער לשער וגם ס"ר עוברים בכל יום גס העלה הב"ח שם דדוקא עוברים ברגל בעינן ולא העוברים במרכבות ועגלות ובעינן דומיא דדגלי מדבר יעושי"ה באורך ונפמי"ש הב"ע לעירובין (דף ו') דוקא בעיר בעינן ס"ר ולא בדרכים שצ"ן עיר לעיר ומכ"ע הוי העגלות רה"ר תחתיהן וצ"יכהן ע"ש. והבאתי גס מדברי ריעב"ח עירובין (נ"ט) ודברי הא"י הלכות עירובין ס"י קכ"ט ועוד ממכה מקומות ועי' חידושי הר"ן לשבת (ו') דמפורש להיפוך. ולכן גס בעיירות הגדולות אם אין הדרכים מפולגים משער לשער ורחבים ע"ז אמות וס"ר עוברים בכל יום אין להם דין רה"ר. ואם יש בהם כל הפרטים ה"ל ודאי דיש להם דין רה"ר.

והנה בתשו"ב ח"א סוף סימן ל"ז כתב שמלא בעצמ"ק להרשב"א חידוש גדול שלא נמלא בשום פוסק שכתב דפלט"א אפילו דלחוח המדינה נעלות צלילה תורת רה"ר עליה כנראה דתו דדוקא במבואות המפולגות שהן מיוחדות לאשוי המבוי ההוא בלבד ואין יד כל אדם שיהי בו הוא דמכתי ע"ד צלילה ולא בפלט"א שיד כל אדם שזים בו דאפילו נע"ד ל"מ בו ובנראה שזהו דעת ר"א שהצוה צב"ה"מ וצאמח דיעה נכונה היא והכי דייק לישנא דגמרא דבמבואות נקט מפולגין ולא בפלט"א אלא שאני תמה שלא ראיתי לאחד מהפוסקים שהצוה ד"ז ע"ש ולפי"ן בכרכים הגדולים יש לפקפק שלא יועיל גס דלחוח נעולים צלילה. אבל הנה בשאלת יעב"ץ ח"א סימן ז' באמלג בתשו"ב הביא ד"ז והוכיח מהש"ס פ"ק דעירובין בסיגיא דכ"ד מערבין רה"ר דדוקא במחילות צ"ד"ש או ג' מחילות שבד"א אין מיעילים בעיירות גדולות יפלטאות שנהוכן והן רה"ר לכל דבריהם כיון דניחא תפתי"ה דרבים החס אבל במחילות שלימות צ"ד"א ודאי גס בפלט"א מהכי ותמה מא"ד על סברה רשב"א הנ"ל ועל אצוי שמלחח חן צטינו ע"ש. וגם צריח צ"ח שם הוכיח שדעת החוס' דלא כהרשב"א ודמה מה שכתב הח"ל דחוי דעת כר"א שבצב"ה"מ והאריך בזה ולא ידע מדברי שאלת יעב"ץ הנ"ל.

ומי"ש הרב מדברי הח"ס חא"ה ס"י ל' דגבי י"ה"פ הנפתחה ונסגרה גס בשעת נעילתה אינו מועיל המעיין בה"ס ימלא שלא החליט ד"ז כמי"ש הרב בעלמי חלף שכתב דאפשר שאינו מועיל וראייתו מדברי הג"א פ"ק דעירובין בשם א"י בהא דה"פ מן הא"ד שכתב שלא יהא תחוב בין שניהם וכתו"ש פי' דהיינו שלא יהיו משולבות קורה בחוך קורה והיינו משוה

שו"ת מהרש"ם

שחין דרך לעשות כן ומכ"ש נ"ד שנעשה על ידי גלילי צרול וזכירם עכ"ל.

והנה מ"ש בשם רמב"ם דטעמא מה"ס שאין דרך לעשות על ידי גלילי צרול דגם בחצות המשקוף שהמחצות ל"מ המעין צ"ל ז"ה"פ שגשה מן הצד שנתן הקנה בין שני הקנים מז"ל צלמנעוהו וכו' ואם נתן הקנה השלישי מן הצד בין שני קנים מז"ל גלל על ראשיהם לא עשה ולא כלום עכ"ל. הרי שלא הזכיר לשון חצות אלא נתן מן הצד בין שני הקנים וכל פסולו מפני שהמשקוף מן הצד אצל לא על ידי השלישי שהרי אדרבה הדרך לבטל המשקוף עם המחצות יגם בהג"ח דוקט חצות היינו גנוגה שאין נכנס מן המשקוף כניס בחוף המחצות אלא חצות צדוקת ציניהם והיינו מן הצד ולכן מה שנמד רמב"ם מה דגם גנוגה שסיבב המשקוף ע"י גלילי צרול כיון שאין דרך לעשות כן בפתח אינו מועיל ל"ע דאין לנו להמליח חדשות שהרי אפילו אם הול"ה"פ של גמי וחיט מועיל אף שלפי ראות עינינו אין דרך לעשות כן וצ"ע דכיון דמונה ע"ג המחצות מקרי לה"פ וה"ל צ"ל.

והנה מ"ש הרב רח"ה דאפילו בחצות צלמנעוהו נהני מהרמב"ם פ"י דשנת שפסק לה"פ כשר אפילו פחות מ"ע ובקנים ומחצות מודה דבעין י"ע כמ"ש בר"מ פט"ז מה"ש הי"ע וצ"ע דבעינן מהמחצות למעלה מן המשקוף יאפילו הכי מהני הנה עוד בשנת הרי"ג כחצות רח"ה זו בתשו' להרב המו"ץ מדגיבב שהביא לפני משו"ת צ"ש חו"ד סוף סימן קס"ז שבהמיר בזה והבטמים בדברי המק"ח דר"ל דגם אם בלתי עם יותר מן החבל כשר ובמ"ש צמ"ש סוף סימן שס"ב ולא מיירי צנציה יותר ממקום הנחה החבל ואינו כחצות רח"ה הג"ל מהרמב"ם ימלאחי בתשו' צרי"א חלו"ה סי' ט"ו שהעיר בדברי רמב"ם וביאר דעתו משום דלזיל לשי' שפירש דמן הצד היינו צדקן זות אם כן כשר צמ"ג משא"כ לדין אולם אני הבאתי מדברי הב"י סי' שס"ב וצ"ע שצ"ח דגם רמב"ם מודה דדינא דמן הצד פסול והוכחתי מזה דצמ"ג שחקק בהמחצות שרי אצל וכל מקום אינו ראיה מוכרחת דאפשר דהרמב"ם נחלק בין היבא דנוגעים המחצות במשקוף או לא כמ"ש הצרי"א שם אות א' ועו"ש ותבין וע"ע צ"ח דהעיר סי' שס"ג סב"י מ"ש דעת רמב"ם ולפי דבריו צדדו אין ראיה. גם י"ל דהרמב"ם דמכשיר צ"ה"פ פחות מ"ע היינו כשהקרקע שם גבוה יותר עד שאין ממנה לז"ה"פ י"ע אצל מ"מ הול"ה"פ שוב עם המחצות ומונה על המחצות.

ומ"ש עוד הרב מוכר"ק רח"ה מהא דכיפה שערובין (י"א) לא כחצות מ"ל דמיירי שהעגול

מתחיל צלמנע רגלי הכיפה והרגלים צולעים יותר למעלה דלמא מיירי שמתחיל ע"ג ראשי הרגלים והוכן ומתעקם ואין הרגלים צולעים יותר למעלה. ועי' בתשו' צרי"א סי' ט"ז אות א' ואות ד' בזה ובמש"ל סימן שס"ג סקו"ט מ"ש בדברי רמב"ם וחי"ש שם דמוכה כמ"ש. גם מ"ש מדברי ר"י שעל רח"ף שכתב גבי קורה דשנכנסה בחורי הכותל שצ"פון ודרוס וכל רוחצ המצוי מפולש בזה צעין שחכה רחצת טפה להכיר שלשם קביעות הושמה שם לא אדע מה רח"ה דש"ה צקורה דאינה משום מחילה אלא משום היכר'א לכן גם צנכנסה לחורי הכותל כשר משא"כ צ"ה"פ דהוי משום מחילה י"ל דבעין שחכה מינחה על גביהן של המחצות שצ"לדין אצל מ"מ מסב"ר נראה דאם המשקוף תקוע בחוף המחצות כשר דגם בזה ש"ך סברת המק"ח דכיון דאיכא גובה י"ע דאיכא גובה י"ע מתחתיו ואין שיטור יותר להלחי כמ"ל דפ"ק דמ"א וצ"ע ד"ל דגם אם בזמן הש"ס לא היו הפתחים עשויין כן (ועי' מנכ"ס א' ז' פסוק ה' ורד"ק ומ"ל"ד שם דמשמע שגם שם עשו כן) מ"מ צ"ה"פ שנעשים בדרך זה וכמו שהמנהג לעשות הנון נמנעה מן הפתח אם כן גם לה"פ כזה מהני ועדין ל"ע בזה אם תגוי צמ"ג המנהג אצל גם בזמן הש"ס נראה דמהני יבשה"י ה"ל לקי דגיבב הבחתי סיוע מלשון ריעב"א שכתב ע"ד רש"י (דף י"א) וז"ל דמן הצד היינו שהקנה שנתן ע"ג אינו ע"ג הקנים אלא מן הצד על פניהם או סמוך לראשן או צלמנעוהו כה"ג לא הוי לה"פ ומ"ש רש"י צלמנעוהו לאו דוקא דאם כן למ"ל לחוקמי משנתנו על גביהן גימא אפילו מן הצד וכשהוא סמוך לראשן אי"ו כדפרשתי עכ"ג ומדקקט על פניהן משמע דבחת"ב לחוכן כשר אצל י"ל דזהו מ"ש חת"כ או צלמנעוהו (ומא"כ הבחתי מזה רח"ה דלא כה"ע"ל סוף סימן שס"ב ומלאחי צ"ס הקובץ על הרמב"ם סופ"ט"ז משנת שרמ' לדברי ריעב"א ומ"מ פסק כה"ע"ל. ועתה רח"ה שברב ר"ק הרע"ש נגד רמב"ם עפ"ד ריעב"א ה"ל וז"ל ספר האשכול סי' ס"ה וז"ה"פ שטעמא מן הצד וכו' ורצונו פ"י שלא נתן הקנה העליון מכוחן על ראשי שני הלחיים אלא חצו צ"לן ואין נראה קנה העליון במשקוף אלא חצו צלמנע הקנים וראשיהם למענה ממנו עכ"ל מה משמע כה"ע"ל ומ"מ אין להוכיח מלשוננו דגם בחצות לחוכן פסול ד"ל דחצו לאו דוקא שהרי לעיל כתב אלא חצו צ"לן).

וכן חמת שמדברי אהר"י סוף סימן שס"ב מוכח להחמיר בגידון כמ"ג אצל אין דבריו מוכרחים כלל ונראה עוד רח"ה לזה דהנה בתוס' עירובין (ב' ע"ב) ד"ה ואיבע"א וצ"ע דתוס' זכחים (סי' ע"א)

ש"ת מהרש"ם

מדברי מדרכי ר"פ הדר דמפורש דלדין דקניי ביה"ט מהני גם כן בדלת ראו לנעול וע"ש סי' י"ח שהוכיח דלת ממש אי"ל להיות למעלה משקוף והוכיח כן מלשון המלחמות ע"כ דעירובין ומבמדרכי וגם מהא דשבת (ט"ז ע"א) ותוס' ורשב"א שם ואם כן בדאיכא דלתות ממש סגי בראויות לנעול ומכ"ש היכא דנעולות ממש בלילה וגם ביום כמ"פ אבל בדליכא דלתות רק לזכ"פ והוא עשוי לסגור ולפתוח בכל עת כדרך השאלה וק"ל אין לו דין לז"פ גם בשעה שהוא נעול כיון דעשוי לפתוח בכל עת ע"ש וגם בהש"ר מהר"י אסאד חא"י"ח סי' י"ד הביא בשם דברי ז"ש על עירובין (כ"ב) וגם הוא הסכים עמו דבשאלה נעולת בגדר מחילה ודלת ממש גם בנעול ל"מ כלל כיון שיכולים לעבור תחתיו על ידי שיבוהו ואינה נעולת בפני צ"ח וא"כ בעינן דומיא דלפתוח ירושלים ועושה"ה בזה וא"ש עוד סי' י' אך לפת"מ הרב השולח שם דהילוך על ידי דחוק מוליא מידי רה"ר וכמ"ש הרשב"א שהובא בצי"י ומג"א סי' שס"ד והמחבר הוסיף סמוכין מדברי רש"י עירובין (ק"א ע"א) ד"ה הייבין וכו' כיון דדלתותיה נעולות בלילה לאו רה"ר שאינה כדגלי מדבר שהוא דרך פתוח כל שעה וכיון דכרמליה היא וכו' ומבואר דמה"ט לא הוי רה"ר אלא כרמליה גם בשעה שהוא פתוח אלא שפקק בזה וי"ל דמי דלתת אלמנה דהיינו דלת העשוי מליה אי המבואר בסי' שי"ג סי"ד דאסור לנעול בשבת גם ביש לו ליר וא"כ אינו ראוי לנעול בשבת ע"ש ובאמת לפת"מ הביח ומג"א סק"ח בעשוי לכניסה ויולאה תדיר שרי אי"כ הוי שפיר ראו לנעול בשבת. וגם מ"ש הרב הג"ל דמי"מ הוי כרמליה לפת"מ הבי"י סימן שמי"ה דהיכא דלפתוח נעולות בלילה הוי מדינא רה"י אלא דכיון שדרים רבים ולא עירובי דינה ככרמליה כחצר של רבים שלא עירובי וכו"ה לבידא ברש"י עירובין שם אם כן במקום שמערכין ע"ה הוי נמי רה"י וכיון דכל טעמיה דרש"י מפני שאינו דומה לדגלי מדבר שפתוח הדרך בכל שעה אם כן י"ל דה"י בשאלה נעולת דעכ"פ מעכב שלא יהיה הילוך אלא על ידי דחק שזכ לא דמי לדגלי מדבר והוי רה"י אם פרכו זה הרבים ונגד העכו"ם מהני שכירות הרשות.

אלא דעיקר סברת הרב דבכה"ג הילוך על ידי דחק מוליא מידי רה"ר ל"ע מנ"ל דהא קיי"ל דהילוך כל ידי דחק שמי"ה הילוך כדאיתא בשבת (ק"י ע"א) והרשב"א לא כחצ רק בדלת נעול דלא מקרי רה"ר אלא המסור לכל משא"כ צרי"ד דגם בשעה שנעול אפשר לאדם לשוח ולעבור תחתיו וא"כ דעכ"פ לא דמי לדגלי מדבר דהתם היה הילוך נוח מ"מ אפשר דהוי בכלל מסור לכל כיון דאפשר לכל מי שירצה

חמהו מאי קושיוא מפחה החצר מ"ש התנן אם יש לזכ"פ אי"ל למעט וחצר לזכ"פ הו"ל שהיו העמודים משני לדדיו וכלונסות ע"ג שהקלעים חלון בהם וחי' דהוי לזכ"פ מן הגדר אבל בסי"ש לרי"ח סימן רפ"ו חולק על רש"י בזה והעלה דבמשכן שפיר הי"ג דין לזכ"פ וכו' במשכן הו"ן קבועים וקבועים בהעמודים (וכמ"ש רש"י פ' תרומה שהיה עושה קונדסין ארכן ששה עפחים ועצמה קבועה צו וכורך שפת הקלע סביביו וחולה הקונדס דרך טבעתו באונקלי שבטמוד העשוי כמין וכו' ראו זקוף למעלה וראשו אי תקוב בטמוד וכו' ע"ש) ואפ"ה ס"ל לרי"ח שאין זה בגדר לזכ"פ מן הגדר ובע"כ משום שהיו תקועין בהיכן וגם נש"י התוס' הרי מבואר בחוס' זכחים דס"ל שהכלונסות היו על הו"ן שקבועין בטמודין מבחוץ ובכה"ג לכ"ע הוי מן הגדר כיון שהיו חוץ לכותלים וכה"ל דנעץ שני יתדות בשני כותלי מצוי נכחין בעירובין (ח' סוף ע"ב) גם י"ל דשא"ה דהכלונסות עלמין ל"ה תקועין בטמודים רק הו"ן והכלונסות היו מונחים בגדר הטמודים על הו"ן משא"כ היכא דהקנה עלמין תקוב בטמודים ומונח בפנים בין עמוד לעמוד וי"ל דלכ"ע מהני.

ומ"ש הרב ר"ק שפעם מהפוסקים משנה לפ"ד דכלאים דגדר גבוה י"ט ורוב ד"ט מפסיק לנגלים ועפ"י בנה יסודו לבאר דברי הירושמי בזה דנעץ ד' קונדסין ומתח זמורה דמיירי בזמורה רחבה ד"ט דכרוחב ד"ט איכא פי תקרה דיירד וסוחם והבין דרוחב ד"ט היינו בעובי הגדר אבל צ"ש והיי"ט ע"כ דכלאים מ"ח מפורש דלרבעה דגדר לאו בעובי גדר אלא כרוחב א"ף על פי שבעובי כ"ש ודוקא בהרין בעין ד"ט משפתו אל שפתו ע"ש וגם מבואר שם דנעשה לשם גדר סגי ברוחב כ"ש ואם כן בזה דנעץ ד' קונדסין ומתח זמורה היינו בגובה עשרה מהקרקע עד הזמורה והזמורה ארוכה ד"ט ומונח מקונדס לקונדס ויש רוחב בין קונדס לקונדס ד"ט אבל אין הזמורה רחבה בשעמה מלד הו"ן לפנים אלא כ"ש וליכא בזה משום פ"ה יורד וסוחם אלא מדין לז"פ קאחיוק ענה וכו' נדחו תמיכותיו אע"י יש גמי רחב ד"ט ולפת"מ אי"ל רק שהיה ארוך ד"ט ומינח בין קונדס לקונדס ובפרט דנעשה לשם גדר אי"ל שהיה רוחב ד"ט וכמ"ש ועי' ערכין (י"ט ע"ב) דרוחב אינו עביו.

ובדין דלתות הנעולות ונפתחות הנה צע"ע סי' שס"ד סי"ב הוכח שני דיעות ולש"י ה"א סגי בראויות לנעול וכבר הוכיח בהש"ר צ"ח סי' ע"ו דגם המתמירים מודו דבראויות לנעול סגי במבואות משולשות לרכ"ר ודוקא ברה"ר ממש מתמירים והביא

שו"ת מהרש"ם

ברחוק ג"ע וגם נשוי"ת רעק"א סי' י"ח ונשוי"ת ספר
יבושע סי' ה' הארוכה להקל בזה. והיכי נלד אי עומד
אלל הכותל הסמיכו המק"א והב"ח שם דיש להקל
לכריע.

ואולם היכא דאיכא רוחב ג"ע בלח"ה יש לחוש
משום דין המבואר ברסי' שסי"ח דבראשו [פירלחו]
בשליש עפחים וכמו שהאר"ך בזה בחשבות פמ"ח
חלק אי סימן כ"ה וש"ח ב"ח שם. וזכר מבואר
ללא מהני בזה אינעבא גבוהה ג' עפחים דהא
הך דינא דר"ח ור"ח מיירי בלח"ה גידודי כמבואר
בש"ס דף ו' שם ואפ"ה בראשו אס הפרלה ג' אינו
מתיר ובחנם האר"ך בזה ר"מ, אבל בכ"ז שייכי
בזה לדדי היתר שהארכיכו בפמ"ח וב"ח שם גם
בלא אינעבא ולכן בשעת הדחק יש להקל.

קלה.

סימן שפ"ג פעיף כ"ו: ...אין לו תקנה אלא
בצורת פתח. בדע"ת: ועי' במק"ח
וכו' כמאן דמליא דמי.

(שר"ת מהרש"ם ח"א סימן ר"ו). להרב המאה"ג
וכו' מו"ה אפרים זלמן ווייסמאן נ"י ראב"דק ווינהראדק
ברוסיא.

מכתבו הגיעני וע"ד שאלתו בחיקוק עירובין
שנעירו שהוא על ידי הקפת הע"ג ונלד אי מהעיר
יש נלד אי של דרך הרבים בחים וכו' וכו' וכו' וכו'
משער ונלד ב' של הדרך יש גינה גדולה כמה אלפים
אמות. וכן הדרך והגינה מחילה גבוה י"ט וכן נלד
ב' של הגינה מחילה גבוה י"ט ואחר כך ג"כ נמשך
דרך הרבים ונלד ב' של הדרך גם כן בחים והע"ג
עומד על פני כל המרחב והיינו כי עמוד אי עומד
אלל הבחים שנימין הדרך ועוד עמוד אי עומד באלמנע
הגינה רחוק הרבה מהמחילות שסביב הגינה ועוד
עמוד אי עומד אלל הבחים שנשמאל הדרך השני
והחוט נמשך ע"ג העמודים הנ"ל וסובב להחוט עמוד
בכל דרך רק נלד אי סמוך לבחים ונלד ב' הוא
מונה ע"ג העמוד שנאלמנע הגינה פכח"ד בשאלה
ורו"מ כחצ שנד"ז יש ב' ספיקות אס מועיל העמוד
שנאלמנע הגינה להצטרף ללח"ה כיון שעמוד בחוץ
רכיבי דביחא כמאן דמליא כתי"ש במק"ח בסופו ואף
שי' סוכרים דוקא במקורה אמרינן הכי אבל נכ"ד
יש עוד חשש שהגינה מלאה זרעים ומבטלת הדייר.

הנה בדבר החשש דמליא דמי הארצתי נשוי"ת
אי מכבר והבאחי כמה סחירות כי בשנת ה' אי מבואר
דוקא במקורה אמרינן ביחא כמאן דמליא דמי

לכנום לשם בכל שעה. שו"ר בספר צ"ע לעירובין
(ו' ע"ב) שהעלה דהילוך דרך שחייה לא מקרי גם
הילוך שעל ידי הדחק ופסק להחיר בכה"ג.

עוד יש לי לדון דכיון דלח"ה משום מהינה אס
כן הרי מבואר בירושלמי פ"ו דשנת ה"ב מה צנין היה
במשכן שהיו נוחים קרשים ע"ג אדנים ולא לשעה
היתה אר"י כיון שהיו חונים וגוסעים על פי הדיבור
כמי שהוא לעולם אר"י כי רב מכיון שהצטיתן הקב"ה
שהוא מכניסן לארץ כמי שהוא לשעה דהא אמרת
צנין לשעה צנין ע"ש והבנא ברשנ"ח שבת (ק"ב).
ובחשי' ח"ס האר"ה סי' ע"ב צנין הפארסאלין העלה
דלח"ה דילן הנכה דדוקא התם דהוי על פי הדיבור
הוי קבוע לעולם אבל צנין לשעה אינו צנין ע"ש. ובזה
יתישבו דברי הפ"י ב"ה (ר"ב ע"ח) ושבת (ל"ה)
שחי' ק"י החוס' בזה דכל בונה ביר"ע יופטר משום
מתוך שהיתר מגבן והוא ח"י דבמגבן הוי צנין לשעה
ל"ה צנין כלל ע"ש. והוא נגד ירושלמי הנ"ל דדיוק
דצנין לשעה הוי צנין ולפמ"ש נוחא ואס כן לפ"ז
י"ל דה"י לח"ה הטשוי לסחור בכל שעה גם בשעה
שהוא עול לא מקרי מחילה כיון דהוי צנין לשעה
ולא דמי ללח"ה שהוא עשוי לפתוח ולנטול אבל במשקה
שע"ג המחוחת אינו עשוי ליסחר בכל שעה.

ולכן נ"ל לדינא שאס המשקוף מונה קבוע גם
בשעה פתיחה ולחוח אף שהמשקוף חחוב צהעמודים
שנצדדים ואינו מונה ע"ג העמודים יש להחיר לנטול
אף שהלחוח אינם סוחמין כל השער ופסוחים סמוך
לקרקע ולא גרע מלח"ה לנד דמהני בכה"ג. אבל
אס המשקוף הוא רק כמו שראנן (וגם אס יש
לח"ה אבל יש יותר מני"ט צין קנה לקנה) ונפתח
ינטעל בכל עת ובשעה שנפתח אין שם שום משקוף
יח"ה כלל אין מקום להחיר לנטול שם גם בשעה
שהוא ננטל. והבנ"ד כתבתי.

קלד.

סימן שפ"ג פעיף כ"ו: ... אבל וכו' בצורת פתח.
בדע"ת: ועי' שע"ת סק"ו וכו'.
ועשו"ת רעק"א וכו'.

(שר"ת מהרש"ם חלק ב' סימן ע"ו). להרב המאה"ג
מו"ה מרדכי זיידמאן זללה"ה ראב"ד ומו"צ אחיראן.

...ומה שהאר"ך צנין לוח"ה בעומד רחוק ג'
עפחים מן הכותל והאר"ך לחוח דברי הח"ש כמה
שדחה דברי הח"ש. הנה רוב דבריו נאמרים בחשי'
ב"ח האר"ה סי' כ"ו וע"ש שכתב להדיא דלוח"ה
לא שייך אווירא דחאי גיסא לנטל לוח"ה וכשר גם